

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

Dragă John

NICHOLAS
SPARKS

editura rao

CAPITOLUL 1

Wilmington, 2000

Numele meu este John Tyree. M-am născut în 1977 și am crescut în Wilmington, Carolina de Nord, un oraș care se mândrește cu cel mai mare port din stat, precum și cu o lungă și complicată istorie, dar care acum mi se pare mai degrabă un oraș apărut din întâmplare. Da, sigur, vremea e minunată, plajele, perfecte, dar zona nu era pregătită pentru valul de yankee pensionați din nord care vor un loc ieftin în care să-și petreacă vârsta de aur. Orașul e situat pe o fâșie destul de îngustă de pământ, cu fluviul Cape Fear de-o parte și oceanul de cealaltă. Autostrada 17 – care duce la plaja Myrtle și la Charleston – taie orașul în două și e drumul principal. Când eram copil, eu și tata ajungeam cu mașina de la cartierul istoric de lângă Cape Fear până la Plaja Wrightsville în zece minute, dar acum au apărut atâtea semafoare și centre comerciale, că poți face și o oră, mai ales în weekenduri, când turiștii dau buzna. Plaja Wrightsville, situată pe o insulă în largul coastei, în capătul de nord al Wilmingtonului, este de departe una dintre cele mai populare plaje din tot statul. Casele de pe faleză sunt ridicol de scumpe și cele mai multe sunt închiriate toată vara. Bancurile de nisip au un potențial romantic mai mare din cauza izolării lor, a cailor sălbatici și a zborului care i-a făcut faimoși pe Orville și pe Wilbur, dar permiteți-mi să vă spun că majoritatea celor care merg la plajă în vacanță se simt

ca acasă când găsesc un McDonald's sau un Burger King prin apropiere; în cazul în care celor mici nu le place bâlcii local și vor mai multe variante când e vorba de activitățile de seară.

Ca toate orașele, Wilmington are cartiere mai sărace și cartiere mai bogate, iar fiindcă tatăl meu avea una dintre cele mai stabile slujbe din societate – era poștaș –, ne descurcam. Nu grozav, dar ne descurcam. Nu eram bogăți, dar trăiam destul de aproape de un cartier bogat ca eu să merg la unul dintre cele mai bune licee din oraș. Spre deosebire de casele prietenilor mei, a noastră era veche și mică; o parte din verandă începuse să se taseze, dar curtea salva aparențele. În spate era un stejar mare și, când aveam opt ani, mi-am făcut acolo o căsuță din bucăți de lemn pe care le-am cules de la un şantier de construcții. Tata nu m-a ajutat la proiect (să bată un cui cu ciocanul nu putea fi decât un accident); tot în acea vară am învățat singur să fac surf. Probabil ar fi trebuit să-mi dau seama de pe atunci cât de diferit eram de tata, dar astăzi nu demonstrează decât ce puțin știm despre viață când suntem copii.

Eu și tata eram cei mai diferenți oameni cu putință. În vreme ce el era pasiv și introspectiv, eu eram mereu în mișcare și nu suportam să fiu singur; în vreme ce el punea mare preț pe educație, școala era pentru mine ca un club social unde se făcea sport. Avea o ținută incorectă și își târșâia picioarele când mergea; eu mă zbenguiam de colo-colo, punându-l mereu să mă cronometreză cât îmi lua să alerg până la capătul străzii și înapoi. În clasa a opta eram deja mai înalt decât el și puteam să-l înving la skandenberg un an mai târziu. Nu semănam deloc nici fizic. În vreme ce el avea părul nisipiu, ochii de culoarea alunei și pistriu, eu aveam părul șaten-închis, ochii căprui și pielea măslinie mi se închidea de la bronz până în mai. Diferențele dintre noi îi mirau și pe unii dintre vecinii noștri, ceea ce era firesc, bănuiesc, din moment ce mă creștea singur. Când m-am făcut mare, îi auzeam uneori șușotind cum că mama a fugit când eu aveam mai puțin de un an.

Deși mai târziu mi-am închipuit că mama cunoscuse pe altcineva, tata nu mi-a confirmat niciodată. Nu-mi spunea decât că ea și-a dat seama că făcuse o greșeală căsătorindu-se atât de Tânără și că nu era pregătită să fie mamă. Nu vorbea despre ea nici cu dispreț, nici nu o läuda, dar avea grija să fie prezentă în rugăciunile mele, indiferent unde era sau ce făcuse. „Îmi amintești de ea”, îmi spunea uneori. Până în ziua de azi, mamei nu i-am adresat niciun cuvânt, și nici nu îmi doresc să-o fac.

Cred că tata era fericit. Spun asta pentru că rareori își exprima sentimentele. Îmbrățișările și sărutările au fost ceva rar în copilărie, iar când se întâmplau, cel mai adesea mi se păreau lipsite de viață, ceva ce tata făcea pentru că aşa trebuia, nu pentru că aşa voia. Știu că mă iubea din felul cum se dedica îngrijirii mele, dar avea patruzeci și trei de ani când m-am născut; uneori mă gândesc că lui tata îl să fi potrivit mai bine să fie călugăr decât părinte. Era cel mai tăcut om pe care l-am cunoscut vreodată. Punea puține întrebări despre ce se petreceea în viața mea și, deși arareori se înfuria, tot arareori glumea. Trăia pentru rutină. Îmi gătea ouă jumări, pâine prăjită și bacon în absolut fiecare dimineață și mă asculta vorbind despre școală la cina pe care tot el o prepara. Programa vizitele la dentist cu două luni înainte, își plătea facturile sămbătă dimineață, spăla rufele duminică după-amiaza și ieșea din casă în fiecare dimineață exact la 7.35. Nu era prea sociabil și petreceea ore întregi singur, lăsând pachetele și maldărele de corespondență în căsuțele poștale din drumul său. Nu ieșea la întâlniri, nu-și petreceea nopțile de weekend jucând poker cu prietenii; telefonul nu suna săptămâni întregi. Și când suna, fie era greșeală, fie un agent de vânzări. Îmi dau seama că de greu trebuie să-i fi fost să mă crească singur, dar nu se plângă niciodată, nici măcar atunci când îl dezamăgeam.

Cele mai multe seri mi le petreceam singur. Odată terminate treburile de peste zi, tata se ducea în bârlogul său ca să fie cu monedele lui. Aceasta era singura lui mare pasiune în

viață. Cel mai mulțumit era când stătea acolo, studiind anunțurile dintr-o broșură numismatică, *Greysheet*, și încercând să-și dea seama ce monedă ar trebui să adauge la colecție. De fapt, bunicul meu începuse colecția de monede. Eroul bunicului meu se numea Louis Eliasberg, un magnat din Baltimore, singura persoană care adunase o colecție completă de monede din Statele Unite, cu toate datele și mărcele de monetărie. Colecția lui o rivaliza, dacă nu o depășea pe cea de la muzeul Smithsonian, iar după moartea bunicii, în 1951, bunicul și-a propus să facă o colecție împreună cu fiul său. Verile, bunicul și tata mergeau cu trenul la diferite monetării din țară pentru a obține monede noi sau vizitau expozițiile de numismatică de pe coasta de sud-est. Cu timpul, bunicul și tata au stabilit o relație cu toți furnizorii de monede din țară, iar bunicul a cheltuit o avere de-a lungul anilor în diverse schimburi, pentru a-și completa colecția. Însă, spre deosebire de Louis Eliasberg, bunicul nu era bogat – avea un magazin cu de toate în Burgaw, dar care a dat faliment când Piggly Wiggly și-a deschis porțile în cealaltă parte a orașului –, așa că nu a avut șansa să egaleze colecția Eliasberg. Chiar și așa, orice dolar în plus se ducea pe monede. Bunicul a purtat aceeași jachetă treizeci de ani, a condus totă viața aceeași mașină și sunt destul de sigur că tata s-a angajat la oficiul poștal, în loc să meargă la colegiu, pentru că nu mai aveau niciun sfanț pentru educația postliceală. Bunicul era un ciudat, astă e sigur, la fel ca tata. Așa tată, așa fiu, spune o vorbă populară. Când, într-un final, bătrânul a murit, a lăsat în testament că trebuia vândută casa, iar banii să fie folosiți ca să se cumpere și mai multe monede, ceea ce probabil tata ar fi făcut oricum.

Când a moștenit tata colecția, aceasta era deja destul de valoroasă. Când inflația a explodat și aurul a ajuns la 850 de dolari pe uncie, ea valora o mică avere, mai mult decât suficient pentru ca tatăl meu cumpărat să obțină de câteva ori mai mult decât avea să valoreze un sfert de secol mai târziu. Dar nici bunicul, nici tata nu se apucaseră de colecționat monede

pentru bani; făceau asta pentru bucuria de a le vâna și pentru legătura pe care pasiunea aceasta o crease între ei. Era ceva incitant în căutarea îndelungată și dificilă a unei anumite monede, în găsirea ei la un moment dat, apoi în a o învârti între degete și a o negocia pentru un preț corect. Uneori îți permiteai moneda, alteori nu, dar absolut fiecare piesă adăugată la colecție era o comoară. Tata sperase să împărtășim această pasiune, inclusiv sacrificiul pe care-l presupunea. Am crescut cu mai multe pături pe mine iarna; nu-mi cumpăram decât o singură pereche de încălțăminte pe an; niciodată nu erau bani de haine, doar dacă veneau de la Armata Salvării. Tata nu avea nici măcar aparat de fotografiat. Singura poză pe care o aveam e de la un târg de monede din Atlanta. Un comerciant ne-a făcut-o când stăteam la standul lui și ne-a trimis-o. Ani la rândul a tronat pe biroul tatei. În poză, el își ține brațul pe umărul meu și amândoi radiem. Aveam în mână o monedă de cinci cenți D cu cap de bivol american, din 1926, în condiții excelente, pe care tata de-abia o cumpărase. Era printre cele mai rare monede cu cap de bivol, așa că am sfârșit prin a mâncă hotdogi și fasole restul lunii, deoarece costase mai mult decât ne așteptaserăm.

Dar nu mă deranja să mă sacrific, cel puțin nu în acel moment. Când tata a început să-mi vorbească despre monede – cred că eram în clasa întâi sau a doua –, mi-a vorbit ca de la egal la egal. Ca un adult, mai ales tatăl tău, să te trateze ca pe egalul său e ceva amețitor pentru orice copil, așa că mă bucuram de atenția primită și asimilam informațiile. Cu timpul, ajunsesem să pot spune câte Saint-Gauden cu doi vulturi s-au bătut în 1927, comparativ cu anul 1924, sau de ce moneda de zece cenți Barber, din 1895, bătută în New Orleans, era de zece ori mai valoroasă ca aceeași monedă bătută în același an, în Philadelphia. Încă pot, aproape. Însă, spre deosebire de tata, am început să-mi pierd interesul de a colecționa. Tata părea să nu poată vorbi despre nimic altceva și, după șase sau șapte ani de weekenduri petrecute cu el, și

nu cu prietenii mei, mi-am dorit o scăpare. Ca pe mai toți băieții, au început să mă preocupe alte lucruri: sportul și fetele, mașinile și muzica, mai ales, și, pe la pașiul de la anii ajunse, să-mi petrec puțin timp acasă. De asemenea, am început să am resentimente. Puțin câte puțin, am început să observ diferențele între condițiile în care locuam eu și cele în care locuiau majoritatea prietenilor mei. În vreme ce ei aveau bani să meargă la cinema sau să-și cumpere o pereche de ochelari la modă, eu mă trezeam scormonind după douăzeci și cinci de cenți prin canapea ca să-mi iau un burger de la McDonald's.

Nu puțini prieteni de-aici mei au primit mașină când au împlinit șaisprezece ani; mie tata mi-a dat o monedă de un dolar Morgan, de argint, din 1883, care fusese bătută în Carson City. Acopeream găurile din canapeaua noastră tocătă cu o pătură și eram singura familie pe care o știam care nu avea nici cablu, nici cuptor cu microonde. Când ni s-a stricat frigiderul, am cumpărat unul la mâna a doua, cu cea mai oribilă nuanță de verde din lume, o culoare care nu se potrivea cu nimic din bucătărie. Mi-era jenă să-mi chem prietenii la mine și dădeam vina pe tata pentru asta. Știu că era un sentiment neplăcut – dacă lipsa banilor mă deranja așa de tare, puteam foarte bine să tund iarba sau să lucrez diverse, de exemplu –, dar așa stăteau lucrurile. Eram orb ca un melc și tămpit ca o cămilă, însă, chiar dacă spun că acum îmi regret lipsa de maturitate, nu pot să schimb trecutul.

Tata simțea că ceva se schimba, dar habar nu avea ce anume. Totuși, încerca să afle așa cum știa și putea, așa cum ștuse și tatăl lui. Vorbea despre monede – era subiectul despre care discuta cel mai ușor – și continua să-mi prepare masa de dimineață și de seară, dar distanța dintre noi se adâncea tot mai mult. În același timp, m-am îndepărtat și de prietenii mei de-o viață. Se reduseseră la niște clișee, interesați mai ales de ce filme o să mai vadă și de tricouri pe care și le cumpăraseră de la mall, așa că m-am trezit oarecum exclus.

Să-i ia naiba, mă gândeam. În liceu e loc pentru toată lumea, așa că am început să umblu cu cine nu trebuia, cu unii

care nu dădeau doi bani pe nimic, ceea ce m-a făcut să nu mai dau nici eu doi bani pe nimic. Am început să chiulesc, să fumez și am fost suspendat de trei ori pentru că am fost implicat în niște bătăi. M-am lăsat și de sport. Jucasem fotbal și baschet și alergasem la maraton până în al doilea an de liceu și, deși tata mă întreba uneori cum a fost, când ajungeam acasă, părea stânjenit dacă intram în detaliu, pentru că, în mod evident, nu știa absolut nimic despre sporturi. Nu făcuse parte din vreo echipă în viața lui. A venit la un singur meci de baschet, când eram în clasa a zecea. A stat în tribună, un om ciudat, cu chelie, cu o jachetă sport uzată și șosete despreciochante. Deși nu era obez, pantalonii i se strângeau în talie, făcându-l să arate ca o gravidă în trei luni, iar eu știam că nu voiam să am nimic de-a face cu el. Mi-era rușine cu el, așa că după meci l-am evitat. Nu sunt mândru de mine, dar astăzi eram atunci.

Lucrurile s-au înrăutățit. În ultimul an, comportamentul meu rebel a atins cote maxime. Notele mele scăzuseră în ultimii doi ani, mai mult din lene și lipsă de interes decât din lipsă de inteligență (îmi place să cred), și tata m-a prins de mai multe ori stăcărându-mă acasă în noapte, miroșind a alcool. M-a adus poliția acasă după ce m-au găsit la o petrecere cu droguri și alcool și, fiindcă tata voia să mă pedepsească, am stat acasă la un prieten câteva săptămâni, după ce urlasem la el să-și vadă de treabă. Când m-am întors nu mi-a zis nimic; în schimb, dimineața aveam pe masă aceleași ouă jumări, pâine prăjită și bacon. De-abia trezeam clasa, și cred că cei de la școală mă lăsau să termin numai pentru că voiau să scape de mine. Știu că tata era îngrijorat; și uneori, în felul lui timid, aducea vorba despre colegiu, dar eu deja mă hotărâsem să nu mă duc. Voiam o slujbă, voi am o mașină, voi am lucrurile fără de care trăisem opt-sprezece ani.

Nu i-am zis nici că merg, nici că nu merg până în vara de după absolvirea liceului, dar când și-a dat seama că nu am aplicat nicăieri, s-a închis în bârlogul lui toată noaptea, iar

dimineață următoare, la micul dejun, nu mi-a adresat niciun cuvânt. Mai târziu, pe seară, a încercat să deschidă o discuție despre monede, dorind parcă să ajungă din nou la camaraderia pe care, cumva, o pierduserăm.

– Îți amintești când am mers la Atlanta și tu ai găsit moneda de cinci cenți cu cap de bivol pe care o căutam de ani de zile? a început el. Acolo unde ni s-a făcut poza? Nu o să uit niciodată ce entuziasmat erai. Mi-a amintit de mine și de tata.

Eu am dat din cap și toată nemulțumirea a ieșit la suprafață:

– M-am săturat să tot aud de monede! am urlat la el. Nu mai vreau să aud niciodată de ele! Ar trebui să vinzi blestemata de colecție și să faci altceva. Oricice altceva.

Tata n-a zis nimic, dar până azi nu pot uita expresia lui îndurerată când într-un final mi-a întors spatele și și-a târșaiit picioarele până la bârlog. Îl rânisem și, deși îmi spuneam că nu asta intenționasem, în sufletul meu știam că mă mințeam. De atunci tata nu a mai deschis decât foarte rar subiectul monedelor. Si nici eu. Între noi se dechise o prăpastie, așa că nu mai aveam ce să ne spunem. Câteva zile mai târziu mi-am dat seama că dispăruse și fotografia cu noi doi, de parcă se gândise că cel mai mic semn al monedelor m-ar jigni. În momentul acela probabil că aşa era și, cu toate că mă gândeam că o aruncase, nici asta nu mă deranja deloc.

În adolescență, nu-mi trecuse prin minte să intru în armată. Deși partea de est a Carolinei de Nord e una dintre zonele cele mai militarizate din țară – sunt șapte baze militare în doar câteva ore de mers cu mașina de la Wilmington –, eu consideram că viața de militar e pentru ratați. Cine voia să-și petreacă viața primind ordine de la o sălahtă de lachei? Eu în niciun caz și, în afară de băieții de la ROTC¹, nu mulți alții din liceu.

În loc de asta, majoritatea elevilor buni au mers la Universitatea Carolina de Nord sau la cea de stat, în timp ce

¹ ROTC – corpul de pregătire al ofițerilor juniori în rezervă (n.trad.)

elevii mai slabii la învățătură au rămas acolo, trăndăvind de la un loc de muncă la altul, bând bere și socializând, în principiu evitând orice presupunere o urmă de responsabilitate.

Eu făceam parte din cea de-a doua categorie. În cei câțiva ani de la absolvire, am avut mai multe slujbe, am lucrat ca ospătar la Outback Steakhouse, am rupt bilete la cinematograful local, am încărcat și descărcat cutii la Staples, am făcut clătită la Waffle House și am fost casier la câteva magazine turistice care vindeau nimicuri celor care nu erau din oraș. Îmi cheltuiau toți banii, nu-mi făceam nicio iluzie că aş putea fi promovat și sfârșeam prin a fi concediat de la fiecare loc de muncă. Un timp, nici că mi-a mai păsat. Îmi trăiau viață. Îmi plăcea să fac surf până târziu și să dorm mult dimineața și, fiindcă locuiau încă acasă, nu aveam nevoie de bani pentru chirie sau mâncare sau asigurări sau un viitor. Oricum, niciunul dintre prietenii mei nu o ducea mai bine. Nu-mi amintesc să fi fost prea nefericit, dar, după un timp, pur și simplu m-am săturat de viața mea. Nu de partea cu surfingul – în 1996, uraganele Bertha și Fran au lovitură coasta și anii aceia am avut parte de cele mai bune valuri –, ci de timpul petrecut după, la barul lui Leroy. Am început să-mi dau seama că fiecare seară era la fel. Beam bere după bere, apoi dădeam peste vreun cunoscut din liceu, el mă întreba de sănătate și eu îi răspundeam, apoi el îmi povestea ce mai făcuse la rându-i, și nu trebuia să fii un geniu ca să-ți dai seama că amândoi ne grăbeam spre nicăieri. Chiar dacă unii dintre ei aveau casa lor, ceea ce eu nu aveam, nu-i credeam niciodată când îmi spuneau că le plăcea să lucreze ca săpători de sănătate, spălători de geamuri sau camionagi pentru Porta Potti, pentru că știam foarte bine că nu acestea erau slujbele la care visaseră în adolescență. Poate că fusesem leneș la școală, dar prost nu eram.

M-am întâlnit cu zeci de femei în perioada aceea. La barul lui Leroy erau mereu femei. Cele mai multe au fost relații pe care e mai bine să le uit. Mă foloseam de femei și mă lăsam folosit, mereu îmi țineam sentimentele pentru mine. Numai

relația mea cu o anume Lucy a durat câteva luni și, un timp, până se ne îndepărțăm unul de altul, am crezut că eram îndrăgostit de ea. Era studentă la Universitatea Carolina de Nord din Wilmington, cu un an mai mare ca mine, și după colegiu voia să plece la New York.

– Tânără, mi-a spus ea în ultima noapte petrecută împreună, dar ne dorim lucruri diferite. Ai putea să faci atâtea cu viața ta, dar, dintr-un motiv sau altul, te mulțumești pur și simplu să trăiești de pe-o zi pe alta. A ezitat înainte să continue. Dar, mai mult decât atât, nu știa niciodată ce simți pentru mine.

Știam că avea dreptate. La scurt timp a plecat cu avionul fără să se deranjeze să-și ia rămas bun. Un an mai târziu, după ce făcusem rost de numărul ei de la părinti, am sunat-o și am vorbit vreo douăzeci de minute. Se logodise cu un avocat, mi-a spus, și se căsătoreau în iunie următor.

Converbirea telefonică m-a afectat mai mult decât mă așteptasem. S-a întâmplat într-o zi în care fusesem din nou concediat, aşa că am mers să mă consolez la Leroy, ca de obicei. Acolo era aceeași mulțime de ratați și am realizat subit că nu mai voi amăgi petrec încă o seară lipsită de sens prefăcându-mă că totul era în regulă în viața mea. În loc de asta, am luat un bax de șase beri și m-am dus pe plajă. Pentru prima dată în ani de zile mă gândeam cu adevărat ce să fac cu viața mea și mă întrebam dacă nu ar fi mai bine să-l ascult pe tata și să merg la colegiu. Dar terminasem școala de așa multă vreme, încât ideea asta mi se părea ciudată și ridicolă. Spuneți-i noroc, dacă vreți, dar chiar în acel moment au trecut pe lângă mine, alergând, doi pușcași marini. Tineri și bine făcuți, radiau de incredere. Mi-am spus că dacă ei au putut, și eu știu.

Am rumegat ideea câteva zile și, într-un final, tata a fost cel care m-a făcut să iau o decizie. Nu că fi vorbit cu el despre asta, firește – nu mai vorbeam deloc pe vremea aia. Într-o seară mergeam spre bucătărie și l-am văzut stând la

biroul lui, ca întotdeauna. Dar de data astă l-am studiat cu adevărat.

Chelise aproape de tot, și puținul păr care-i rămăsesese încărunjise pe la urechi. Se apropia de pensionare și mi-am dat bine seama că nu aveam niciun drept să continui să-l dezamăgesc după câte făcuse pentru mine.

Așa că am intrat în armată. Prima mea intenție a fost să mă alătur pușcașilor marini din moment ce pe ei îi știam cel mai bine. Plaja Wrightsville e mereu plină de marinari din Camp Lejeune sau din Cherry Point, dar, când a venit momentul, am ales armata. M-am gândit că aveau să-mi dea o pușcă oricum, dar ceea ce m-a făcut să mă hotărască a fost că ofițerul care recruta pușcași marini era în pauza de prânz, deci nu era disponibil în acel moment, în vreme ce ofițerul care recruta pentru armată – în biroul de peste drum – era acolo. Până la urmă, decizia mi s-a părut mai mult spontană decât planificată, dar am semnat pe linia punctată pentru o înrolare de patru ani și, când funcționarul m-a bătut pe spate și m-a felicitat în timp ce ieșeam pe ușă, m-am trezit întrebându-mă în ce mă băgasem. Asta se întâmpla pe la sfârșitul lui 1997, când aveam douăzeci de ani.

Baza de instruire de la Fort Benning era la fel de cumplită cum îmi închipuisem. Totul părea făcut ca să ne umilească și să ne spele creierele, astfel încât să urmăm ordinele fără întrebări, indiferent cât de stupide erau, însă m-am adaptat mai repede decât mulți alții. Odată terminată instrucția, am ales Infanteria. Ne-am petrecut luniile următoare executând simulări în locuri precum Louisiana și vechiul Fort Braggs, unde practic învățam cele mai bune metode de a ucide și de a sparge lucruri; după un timp, unitatea mea, parte din Prima Divizie de Infanterie, a fost trimisă în Germania. Nu vorbeam o boabă de germană, dar părea să nu conteze, din moment ce mai toți cei cu care intram în contact vorbeau engleză. La început a fost ușor, apoi a început viața de armată. Am petrecut șapte luni nenorocite în Balcani – în Macedonia, în 1999, apoi în